

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár,
1946. augusztus 8.

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSO SANDOR, KOS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Csütörtök
III. évfolyam, 177. szám

Új értelmiséget!

Csögör Lajosnak, a Bolyai Tudományegyetem rektorának a Mórjéz Zsigmond-Kollégium értekezletén elhangzott beszédéből közöljük az alábbi elvi jelentőségű megállapításokat:

Történelme folyamán a magyarság sokszor élt át nehéz időket, de a mélypontot a mostani világháborúval érte el. Nemesak gazdaságilag és külpolitikailag juttatta eszdőbe a magyarságot kizárólag osztályhelyzetét féltő mágnásbűrése és tájékozatlan közép osztálya, hanem erkölcsileg is. Es ez igen nagy különbség a múlttal szemben, mert harcokat, csatákat máskor is elég gyakran veszett a magyarság, de az úgy, amiféle harcokat, igazságosnak volt tekinthető.

Nézhet-e szegényekre nélkül a magyarság a legutóbbi években, amikor a pótlóul állami feladattá vált a könyvészetes, ami törvénytöréssel követett emberférsárlak elerőse. Ki, melyik osztály felelős ezért? Két osztály egész bizonyosan: a munkásság és a parasztság, de felelősök a közelmúlt vezetőosztályai, melyek elbuktak és velük együtt buktak az általuk vezetett ifjuság és az ország.

Nekünk, az új történelmi rendezés folytán jsmét Románianban élő magyaroknak tisztán kell látnunk nemcsak az anyai, hanem az összmagyarország kérdéseit is, mert tisztán mi házárokkal elválasztva is szerves rész vagyunk az összmagyarorságnak és sorsunk az anyaországi átalakulás útmenének is függvénye. Ezért nézzük szorongással és gyakran büszkeséggel a magyar demokrácia harcát a maga méhetétségű súlyos feladataival. Világszen kell látnunk azt, hogy a helyzet Magyarországon is és itt is végérvényesen megváltozott. A nemzetnek új vezetői osztályai vannak: a munkásság és a parasztság. Melléje most van felsorakozóban itt is és ott is az értelmiség, amely kezdi bejutni, hogy az előbbi két dolgozó osztály mellett van a helye. A dolgozó osztályok pedig előre mennek az értelmiségnek, hívják maguk közé, hogy végre megteremtődjék az igaz népi, nemzeti egység. A románjai magyar értelmiség azonban nagyon óvatosan, nagyon tapogatózón indul az úton. Még az ifjuság sorában is sok a számjtgató, koravén, aki Szentgyörgyi professzor szavaival éve egyenesen mint nyugodtan szeretné kezdeni az életet. Hol van a mi ifjuságunk többsége a 48-as márciusi fiataloktól? A mi ifjuságunk többsége még mindig a kivárási bölcs, de egész emberhez méltatlan politikáját csinálja. Pedig a küzdelem eldőlt, a demokrácia javára s az értelmiség, ha szolgáit ki akarja nemzetét, nem nézheti továbbra is tejtlenül a munkásság és a parasztság hősi harcát az újjáépítésért.

A mi ifjuságunk kötelessége ugyanaz, mint általában az ifjuságé itt és mindenütt: tanulni és dolgozni. A szaktudományon kívül meg kell tanulnia a társadalmi vajdál történetét és igazi mozgató erőit és ki kell írta magából azt a sok hazugságot, ami a fasizmus ideje alatt újságokból, rádiókból, filmekből és könyvekből belénk került. S ha már tisztán látjuk a mi hibáit és elfordultunk tőlük, akkor nekünk is harcolni kell mindennemű elnyomás ellen. Es pedig itt ezen a helyen, ahol élünk és nem valahol Dél-Afrikában, ahová némely ködösteji vándorolni akar. Most az, aki innen ma el akar menni — történjék az félrevezetésből, vagy gyávaságból — mindenképpen megtűnt a feladatvállalás elől. Es pont ezeket a nemkülönli akarók és bunozókat tartják magukat a jobb magyaroknak, sőt kizárólag önmagukat jó magyaroknak. S akik másképp évtől voltak szijsak, kidőlnak a küszörekről, azok szerjntül mind árulók. Ezek az elégedetlenkedők mondják azt, hogy nekünk elég volt a 22 év, a békekötés után majd jön a régi világ, itt nem lehet élni stb. Akik így gondolkodnak és így beszélnek, azok tévednek. Az élet nem ott folytatódik, ahol 1919-ben megszakadt. Azóta sok minden történt, és háborunak egyik győztese a Szovjetunió és az a tény szerjntik elfelejtett azok, akiknek ez érdekük. Az illetők hamar elfelejtették, hogy a szovjetparancsnokság akadályozta meg a románok történelmi pártok bevonulását 1944-ben Eszterházyra. S hogy ez a bevonulás országos arányban mit jelentett volna, abból kaptunk némi ízelítőt Szarajevón és itt a közelben Egrecsén.

A párisi békekonferencián a Groza-kormány nemzetközi tekintélyének növekedését állapították meg a külföldi megfigyelők

NEWYORK. — (Rádió) A „New-York Times“ külpolitikai megfigyelője, John Mac-Cormack párisi jelentése szerint a párisi béketárgyalásokon Romániaval megkülönböztetett módon bánnak és Romániának van az összes volt csatlósállamok közül a legnagyobb tekintélye. Ezt a Groza-kormány nemzetközi tekintélyének növekedésével magyarázzák.

Párisi rádiójelentés szerint a béketárgyalásokon megállapítják az összes volt csatlósállamokat a békeszerződések végleges megfogalmazása előtt és így a békeszerződés tervezeteket csak azután meghallgatják, miután az illető államokat meghallgatták.

Folyik a vita a szavazás módjáról

PARIS. — (Rádor) A békekonferencia ügyrendi bizottsága tovább tárgyalta a szavazás kérdését. Több felszólalás után Molotov mondott beszédét, és elvetette mind az angol áthidaló javaslatot, mind pedig az egyszerű szótöbbség rendszerét. A szovjet külügyminiszter rámutatott arra, hogy azt a kilenc európai nemzetet, amely közvetlenül szenvedte el a hitlerista háborút, az egyszerű szótöbbség elve alapján kisebbségbe hozhatnák, ami megengedhetetlen. Molotov azt javasolta, hogy a négy nagyhatalom által tett javaslatokat kétharmad szótöbbséggel, a többit pedig — mint egyéni javaslatot — szótöbbséggel döntse el. Az angol és a szovjet áthidalójavaslat között a különbség az, hogy míg az angol javaslat új formája szerint azok felett a kérdések feleltek, amelyek nem nyernének kétharmad szótöbbséget, a konferencia plenuma dönt, a szovjet álláspont szerint ezeket a kérdéseket a négy külügyminiszter tanácsa elé kell vinni.

Molotov a hétfő esti vita során rámutatott arra, hogy eredetileg az angol javaslat is úgy hangzott, hogy a kétharmad többséggel el nem fogadott döntéseket a külügyminiszterek tanácsa elé kell vinni. Ezek után Molotov élesen bírálta az angolszász hatalmak politikáját és kijelentette, hogy véleménye szerint angolszász blokkot alkarnak létrehozni a békekonferencia keretei között. Molotovnak erre a vádjára Bernei és az angol megbízott is választolt és kijelentették, hogy az angolszász hatalmaknak nem áll szándékukban ilyen hatalmi csoportosulással megalkudni az igazságos béke létrehozásáért.

Egy londoni rádiójelentés szerint jóértesült körökben tudni vélik, hogy a betegségéből felépült Bevin csütörtökön vagy pénteken ismét átveszi az angol küldöttség vezetését a békekonferencián.

Pekert bizták meg az új török kormány megalakításával

ANKARA. — (Rádor) A török nemzetgyűlés, a medjisi Törökország államfőjévé ismét Ismet İnönü választotta meg. A demokráta képviselőik Csakmak tábornagra adták szavazataikat.

Ismet İnönü hivatalosan is elfogadta Szaradzsoju lemondását és a kormány alakításával Pekert bízta meg. A demokráta eljenzék kijelentette, hogy minden törvényes eszközzel küzdeni fog azért, hogy a választások eredményeit megsemmisítsék, minthogy azok eredményeit a kormánysszervek meghamisították.

Angol imperialista politika Palesztinában

KAIRO. — (Tass) Az angol hatóságok Tel-Avivban ostromjelzapotot hirdettek ki,

Senkinek sem volt szabad az utcán mutatkozni és 20,000 angol katoná és rendőr kúttatta át a várost. A moszkvai rádió hír-magyarázója a palesztinai helyzetet foglalja ki, megállapította, hogy az angol imperia- lista politikája az arabok s a zsidók egymásra uszításával tartós uralmat akar szerezni ebben az országban. A „New-York Times“ megállapítja, hogy Palesztina lakosainak kevesebb szabadságuk van mint az angol gyarmatoknak a XVIII. században.

„A forint és Magyarország jövője“

BUDAPEST. — Nagy Ferenc magyar miniszterelnök cikkeket írt az „Új Szó“-ba, a Vörös Hadsereg magyarnyelvű lapjába „A forint és Magyarország jövője“ címmel.

— Mióta a győztes Vörös Hadsereg fegyverej elől menekülve az utolsó német is elhagyta Magyarország területét — írja többek között a magyar miniszterelnök —, nem volt Magyarország történelmének olyan nevezetes napja, mint 1946 augusztus elseje. Az ország politikai felszabadulása után ez a nap hozta meg a várva-várt gazdasági felszabadulást a gazdasági és pénzügyi zűrzavar nyomasztó rabságából.

A miniszterelnök cikke megállapítja, hogy részben a Szovjetunió megértő magatartása, részben pedig az a tény, hogy az angolszász hatalmaktól sikerült visszakapni Magyarországot aranyát, biztosítja a forint jövőjét.

A magyar aranyat Németországból visszashállító vonatot csütörtökre várják Budapestre.

Kolozsváron ma kezdik meg a választói névjegyzék kérdőíveinek kikézését

KOLOZSVÁR. — Kolozsváron a választók névjegyzékének összeírása ma, szerdán reggel 7 órakor veszi kezdetét az egész város területén. A névjegyzék összeállításához szükséges nyilatkozatokat, kérdőíveket a város háza tisztviselői és a Demokratikus Arcvonal kiküldötteinél segítségével juttatják el minden lakásba. Minden jogosult választó, tehát minden férfi és nő, aki 21-ik életévét betöltötte, még aznap, amikor a nyilatkozatát újrapót megkapta, töltse ki.

A nyilatkozatot kézhíjánásával kapcsolatban Bruder tanácsnok, a közigazgatási ügyosztály vezetője felkéri Kolozsvár polgárait, hogy e héten csak azok keressék fel a városi hivatalokat, akik igazságtalán igényeltek visszavonandó ügyük van, mert a tisztviselők nincsenek a hivatalokban, hanem végzik a nyilatkozatok szétválasztását és ezért nem állhatnak a közönség rendelkezésére.

A kérdőív, illetve nyomtatott nyilatkozat augusztus 9-én, tehát pénteken reggelig marad az illetők lakásán és ekkor szedik össze a város tisztviselői.

A kijelölt nyilatkozat mellé csatolni kell a szavazatra jogosult állampolgársági bizonyítványát, ennek hiányában az állampolgársági névjegyzékbe való felvétel kérését igazoló bizonyítványt (dovada), valamint a személyazonosságát igazoló okmányt, lakásbejelentőt. A nyilatkozat átvételére jogosított tisztviselő megnevezi a nyilatkozatot és a mellékelt iratot az amennyiben a kért megfelel a valóságnak, a nyilatkozatot igazolja, az okmányokat pedig visszahadja. A nyilatkozatot olvasható írással kell kitölteni. Különös gond fordítandó a név olvasható beírására és a számok, adatok pontosságára.

A feleség nevét mindig a férj családneve és a feleség keresztnévvel kell beírni. Nagy Jánosné született Kovács Róza tehát így írandó be: Nagy Róza, született Kovács.

A nyilatkozat kitöltéséért mindenki büntetőjogilag felelős. Akj téves adatokat vall be, vagy hamis névre állít ki nyilatkozatot, azt az új választási törvény 60-ik szakasza értelmében 1 hónaptól 1 évig terjedő elzárással büntetik.

A kidőltük és rosszindulatuk szerjntik elfelejtették a tényt, hogy a magyarság itt a maga nemzeti egyenjogúságáért folyó harcot nem egyedül, hanem a román demokráta pártokkal szövetségben végzi. Es nagyon jól tudom, hogy sok-sok jó emberünk van, de be kell látnunk, hogy a demokrácia nem varázsló, amely másholnapra megváltoztatja az emberek gondolkodását, hanem lehetőséget arra, hogy kiharcoljuk jogainkat. Ez a demokrácia kultúrális vonáson például többet adott, mint 22 év alatt bármely kormány. Ez a demokrácia alapította a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemet s ennek köszönhető, hogy ma, a háború után legnehezebb időkben több mint 2000 magyar egyetemi hallgató jithon tanulhat. Tizenötöt egyetemen egyetemünknek az elmúlt hetekben avattuk és örömmel, kitölti a maga helyét, gyógyíthat, szövetkezői szervezhet, tanul és készíti, építi itteni jövőnkét.

Hogy az elkövetkező években milyen lesz a romániai magyarság helyzete, az tőlünk értelmiségiektől is függ és így a jövőért a felelőséget nekünk is vállalniuk kell. De eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy a jövő értelmiségi, úgynevezett közép osztálya csak akkor jön létre, ha a munkásság és parasztságunkkal együttműködve szembeállítjuk a megaláztatással, ideológiával zűrzavar és passzivitással szembe. Nekünk új értelmiségiekre van szükségünk, mert az igazi szociális élet csak akkor jön létre, ha a munkásság és parasztságunkkal szembeállítjuk a megaláztatással, ideológiával zűrzavar és passzivitással szembe. Nekünk új értelmiségiekre van szükségünk, mert az igazi szociális élet csak akkor jön létre, ha a munkásság és parasztságunkkal szembeállítjuk a megaláztatással, ideológiával zűrzavar és passzivitással szembe. Nekünk új értelmiségiekre van szükségünk, mert az igazi szociális élet csak akkor jön létre, ha a munkásság és parasztságunkkal szembeállítjuk a megaláztatással, ideológiával zűrzavar és passzivitással szembe.

adatgyűjtése a magyar középiskolákban. Most erőttségét ifjuságunknak áll egy-harmada akar ittmenni, a többi menekülni akar legelőbb a Dél-Afrikába. Tájékozatlanságában minden utat járhatóbbnak tart, mint az ittenit.

A Mórjéz Zsigmond-Kollégium eddigi működése az erőttségét ifjuságunknak áll egy-harmada akar ittmenni, a többi menekülni akar legelőbb a Dél-Afrikába. Tájékozatlanságában minden utat járhatóbbnak tart, mint az ittenit.

A Mórjéz Zsigmond-Kollégium eddigi működése az erőttségét ifjuságunknak áll egy-harmada akar ittmenni, a többi menekülni akar legelőbb a Dél-Afrikába. Tájékozatlanságában minden utat járhatóbbnak tart, mint az ittenit.

Nemzetiségi közoktatási törvény megalkotását

és a székely megye első karaként mezőgazdasági főiskolát

kíván az országos magyar tanügyi értekezlet

Az elért eredmények és a fennálló hiányok seregszemléje a tanácskozás második napján

KOLOZSVAR. — Az országos magyar tanügyi értekezlet első napja általános képet adott a romániai magyar iskolakérdésről, a legfelsőbb oktatástól kezdve egészen az óvodák munkásságáig. Az előadók jelentései nyomán kirajzolódott a Magyar Népi Szövetség köznevelődési politikájának minden eddig elért eredménye, de ugyanakkor ismertté váltak a még mindig gyógyítatlan sérelmek is. Ami új az idei tanügyi értekezleten, az az eredmények és sérelmek mérlegelésén túl az új, demokratikus magyar kultúrátörvények bejelentése, iskoláink nyitváltatásának nem állhat meg a múltbeli kereteknél, hanem népünk felmelegedésének szolgálatában tovább kell fejlődni.

Sürgős anyagi támogatást a Bolyai Egyetemnek.

Hétfőn délelőtti Kelemen Béla dr. a Bolyai Tudományegyetem működéséről szóló beszámolóival nyitotta meg a jelentések sorozatát. A beszámolóiból kiderült, hogy a Bolyai Tudományegyetemnek a mai szorító körülmények leküzdéséhez sürgős anyagi támogatásra van szüksége, hogy méltóképpen folytassa be tudományos feladatát. Másfél évi munka eredményeként az erdélyi magyarság büszkeségévé vált a kolozsvári magyar egyetem, bármennyire önfeladózó azonban a magyar társadalom, a tanári kar és a hallgatóság, a felszerelésben, könyvekben, termekben és gyűjteményekben mutatkozó hiányok még megakadályozták, hogy a Bolyai Tudományegyetem valóban tudományos színvonalon működhessen.

Nagy István, az újonnan felállított kolozsvári Állami Magyar Zene- és Színművészeti Főiskola igazgatója köszönetet mondott a Magyar Népi Szövetségnek azért a munkáért, amellyel az új magyar főiskola felállítását szorgalmazta, s bejelentette, hogy az új főiskola első és legnagyobbat feladata komoly zenei műveltségű zenetanárok képzése, Nagy István azzal a kéréssel fordult a magyar iskolákhoz, hogy a kiváló zenetudósokat mindenünnen irányítsák az új főiskolára.

Nagy István előadásának kiegészítésként KISS Béla dr. a százhuszonhétéves Kolozsvári Zenekonzervatórium Egyesület zeneiskolájának súlyos anyagi helyzetét ismertette, lezsegezve, hogy ez a magánjellegű egyesületi zeneiskola hivatott első sorban arra, hogy a zenei tehetségeket a főiskolai tanulásra előkészítse. Felkérte a Magyar Népi Szövetséget nagyobb állami és városi segély kifizetésére. A hozzájárulók a magyar népi zenekultúra fejlesztésére szükségesnek tartották más városokban is közép-fokú magyar zeneiskolák létesítését.

Mezőgazdasági oktatásunk tragikus helyzete

Általános figyelem középpontjába emelkedett szóbeszédre Kós Károly, a jeles író és építész-mérnök s megrázó előadásban ismertette a felsőfokú magyar mezőgazdasági oktatás tragikus helyzetét. Az Országos Demokrata Arcvonal határozatait, a magyarság általános óhaja és a felelős kormánytényezők minden ígérete ellenére is a magyar mezőgazdasági főiskola még nem kezdte meg működését és így nemcsak az a veszély fenyeget, hogy a mezőgazdasági pályákra menő fiatalság elhagyja Erdélyt, hanem az a veszély is, hogy megfelelő magyar szak-képzés hiányában a hagyományos erdélyi magyar mezőgazdálkodási színvonal lesüllyed, megcsúfolva a mai demokratikus igényeket s az ország építésében való becsültes szándéku magyar részvételt. Az országos tanügyi értekezlet ünnepélyesen kijelentette, hogy a magyar mezőgazdasági főiskola kérdésének rendezését első és legfontosabb ügyének tekinti és felkérte a Magyar Népi Szövetséget, hogy ezt az ügyet az egész magyar tanügyi nevében a legerélyesebben képviselje.

Czikelli Ernő gépészmérnök előadásában a hiányzó magyar műszaki főiskolákról értekezett, rámutatva a Székelyföld iparosításával kapcsolatos székely megye felállításának elengedhetetlen történelmi szükségességére. Előadásában részletesen kitért a kolozsvári magyar villamos- és gépészmérnöki iskolára, valamint a nagybányai magyar bányászati almérnöki iskola felállításának szükségességére, közölvén, hogy e két magyar almérnöki iskola felállítása előfeltétele az erdélyi magyarság gazdasági és szociális felemelkedése szempontjából.

A hozzászólások folyamán tisztázódott, hogy a Magyar Népi Szövetség a székely megye felállításához elvi szempontból töretlenül ragaszkodik az ország mai gazdasági helyzetében azonban idejelenesen nem kíván többet, mint a székely mezőgazdasági és erdészeti főiskola felállítását a megye első karaként.

A főiskolai előadások sorozatában végül Szolnay Sándor festőművész tett jelentést az erdélyi magyar rajztanár- és művészképzésről, rámutatva arra, hogy a romániai magyar tanügyi iskolákban létező 65 rajztanári katedrán mindössze 28 diplomás rajztanár tanít, az utánpótlás teljesen hiányzik és a korszerű neveléstudomány egyik legfontosabb eszköze, a látni tanító rajzitanítás teljesen elkorcsosul, ha megfelelő erdélyi magyar képzőművészeti főiskolát nem állít fel az állam. Szolnay Sándor javaslata szerint Kolozsvárt egy közös román és magyar tanügyi állami képzőművészeti főiskolára van szükség.

Törvényesíteni a besorolást!

Hétfőn délután Hadházy Sándor kolozsvári és Erdélyi Gyula brassói magyar tankerületi főfelügyelők a közép-fokú oktatás helyzetéről tartottak beszámolót. Az előadások nyomán az értekezlet az iskolai felszerelések kiegészítésére tett javaslatot és a magyar tanügyet besorolásának törvényesítését, a magyar tanítók és tanárok nyugdíjügyeinek rendezését, a katonai célokra még mindig lefoglalt délerdélyi magyar

iskolaépületek felszabadítását, valamint a tanárok továbbképzésére egyetemi tanfolyamok tartását sürgette. A hozzászólások során az az egyetemes óhaj domborodott ki, hogy a romániai magyar iskoláink kapjanak törvényes biztosítást egy külön nemzetiségi közoktatási törvény alapján, melynek szövegét a Magyar Népi Szövetség és a magyar egyházak kiküldöttéi már a múlt évben megtárgyalták a kormánytényezőkkel s azóta is állandóan sürgetik törvényerőre való emelését.

Török Zoltán dr. a közép-fokú oktatásban szereplő és törvényesen előírt tanügyi bizottságokról, az úgynevezett „iskolaszék”-ekről adott pontos felvilágosítást, javasolva, hogy mindkét magyar tankerületi felügyelőség mellett létesüljön külön irányító és tájékoztató szerv az iskolaszékek iskolafenntartó szerepének előmozdítására.

Revíziót az iskolaépület-elosztásban

Az elemi iskolák és óvodák helyzetéről Kall Sándor és Lőrinczy Ferenc főtanfelügyelők tartottak részletes beszámolót, pontos jelentést tevén a kolozsvári tankerület és a brassói tankerület magyar elemi iskoláinak és óvodáinak működéséről. Mindkét főtanfelügyelő részletesen ismertette az elért komoly eredményeket s azokat az akadályokat, amelyek a magyar elemi oktatás szabad kifejlődését gáncsolják. Különösen az épületelosztás revízióját, az iskolaföldékek igazságos elosztását, az iskolafelzárkózás pótlását, a forrásban lévő tanítók családjának megsegítését, a nyugdíjügyek rendezését s főleg a magyar iskolák magyar tanügyi igazgatásának biztosítását sürgették.

Az elemi iskolák ügyét támogató iskolaszékek feladatairól Kelemen József tartott előadást.

Az előadások pontos adataiközébe és a mintegy száz értekezleti résztvevő sokoldalú hozzászólása az országos magyar tanügyi értekezlet első napját iskoláink seregszemléjévé avatta, méltóképpen igazolván azt a gondot és odaadást, amellyel a Magyar Népi Szövetség gyermekeink gondját és kultúránk jövőjét szíven viseli.

Julius 15-én életbe lépett az új társadalombiztosítási törvény

A munkaadó 9, az alkalmazott 4 százalékos biztosítási járulékot fizet

KOLOZSVAR. — A kormány lényegesen módosította a társadalombiztosítási törvényt. Az új törvény a hivatalos lap 1946 július 15-iki 161. számában jelent meg, módosítva és kiegészítve az 1938 december 22-iki törvényt. Az új törvény, amely 1946 július 15-én lépett életbe, fontos újításokat tartalmaz és ezért szükségesnek tartjuk a munkaadókat és biztosítottakat megfelelően tájékoztatni, hogy az új rendelkezések alkalmazása fennakadás nélkül történhessen.

Járulékfizetés

A különféle biztosítási járulékokat az új törvény egységesítette és a lényeges fizetések 13 százalékában állapította meg, amelyből 9 százalékos a munkaadó, 4 százalékos pedig az alkalmazott fizet.

A bélyegrendszer továbbra is érvényben marad az olyan vállalatok részére, amelyek nem foglalkoznak öt-nél több munkavállalóval. Az új törvény rendelkezése szerint azonban a kisiparos munkaadók abban az esetben is bélyegben fizethetik a járulékokat, ha alkalmazottaik száma nyolcnál nem több.

Az öt-nél több munkavállalót foglalkoztató vállalatok, valamint a nyolcnál több alkalmazottal dolgozó kisiparosok és mesterek a járulékokat havi bejelentési jegyzékkel fizetik. A járulékok a tényleges bruttó fizetések 13 százaléka. Javadalmazásnak számítanak a bér, jutalom, jutalék, a nye-

gos bér napi 8000, heti 48.000 vagy havi 200.000 lej.

A VI. osztályba tartoznak azok a munkavállalók, akiknek fizetése napi 9000—10.999 lej vagy havi 225.000—274.999 lej. Az átlagos bér napi 10.000, heti 60.000 vagy havi 250.000 lej.

A VII. osztályba tartoznak azok a munkavállalók, akiknek a fizetése napi 11.000—14.199 lej vagy havi 275.000—354.999 lej. Az átlagos bér napi 12.600, heti 75.600 vagy havi 315.000 lej.

A VIII. osztályba tartoznak azok a munkavállalók, akiknek a fizetése napi 14.200—18.199 vagy havi 355.000—454.999 lej. Az átlagos bér napi 16.200, heti 97.200 vagy havi 405.000 lej.

(Folytatása a holnapi számunkban)

A MNSz minden erejével támogatja a Móricz-Kollégiumot

KOLOZSVAR. — A Móricz Zsigmond-Kollégium augusztus 5-én este 6 órakor tartotta meg egyéves munkájának beszámolóját. A záróünnepélyt Csögör Lajos dr. rektor nyitotta meg, a megnyitó beszéde lapunk más helyén közöljük. Csögör Lajos dr. beszéde után Szilágyi Albert kollégista az „Új tavaszi seregszemle” című Ady-verset szavalt. Utána Szabó István, a kollégium diákigazgatója tartotta meg a beszámoló első részét.

— Ez a számbavevés egy férfivé-érés küszöbén álló ifjú nemzedék alig egy évi alkotását méri meg. Megindulásától kezdve védelmet és támogatást a MNSz országos központjától kapott és kezdetben a lehetőségekhez képest anyagi támogatást is biztosított; ez ezel indítottuk meg az ősszel diákintézetünket. Legnagyobb készséggel volt segítségünkre a MNSz később is, amikor már a Bolyai Tudományegyetemhez tartoztunk — mondotta.

A beszámoló második részét Józsa János kollégista adta, aki a kollégium belső életéről számolt be. Megkapó őszinteséggel tárul elénk beszámolójából az önkritika is.

A harmadik beszámoló, mely a kollégium külső életét tárja elénk, Pál Árpád beszámolójából vetül elénk. A külső munkában történt megvalósulások, mint a Móricz Zsigmond-Kollégium könyvtárának, megrendezett könyvnapjai, falumunkái, vetített képek előadások szép sorozatát ismerteti.

László Gyula egyetemi tanár, a kollégium vezetője szólott fel és a kollégium jövő évi munkatervét ismertette.

— Őszinte volt beszámolónk és személyi gatlásoktól mentes — mondotta. — Jövő évi tervünk kettős. A mai szemmel vezetőik életét szeretnők megismerni ünneplőmunkák útján úgy, ahogy azt ők átéltek. A második programunk az ifjúsági jövő kérdésének boncolása.

László Gyula felszólította a jelenlévőket, hogy szóljanak hozzá a Móricz-Kollégium beszámolójához, valamint jövő tervéhez, majd a Móricz-Kollégium felhívását olvasták fel, mely Erdély magyarságához szól.

A hozzászólások során Bjéll Géza tanár a Kolozsváron megnyitott országos tanügyi értekezlet üdvözlését hozta a Móricz Zsigmond-Kollégiumnak és két javaslatot terjesztett a kollégium elé. Első javaslata: Az ifjúság minél nagyobb számban készüljön a tanári pályára, mer a MNSz közbenjárására vannak középiskolák, de a tanári kar utánpótlásában hiányok mutatkoznak. A második javaslata: a Móricz Zsigmond-Kollégium tagjai továbbra is a MNSz tanügyi szerveivel szoros együttműködésben dolgozzanak azon a külső munkán, amelyet ebben az évben megkezdtek.

Bajor Andor nagyváradi egyetemista kérte a Móricz Zsigmond-kollégiumot, hogy célkitűzésébe kapcsolja be nemcsak a helyi, hanem a vidéken élő ifjakat is.

Gaál Gábor egyetemi tanár, a MNSz végrehajtóbizottságának tagja Kurkó Gyárfás meg üdvözlését hozta „édes fiához” és biztosította, hogy további munkájukban és küzdelmükben úgy a MNSz, mint annak elnöke, Kurkó Gyárfás mellettük fog állni.

Saját maga elmondását tolmácsolta azzal az indítvánnyal, hogy a Móricz-Kollégium jövő programja között szerepeljen a „közéleti ember” kifejezése.

— Ne neveljünk magánembereket, mely torz emberi társadalmunk múltbeli válságának okozója volt — mondotta.

A beszámolókat László Gyula egyetemi tanár zárószavával fejezték le.

Zsidó testvérek!

Az „Uj Cionista Szervezet” hív benneteket a Zsidó állam nagy harcosának:

Vladimir Jabotinskynek

ma délután fél 6 órakor a Béke-kert Március 6-
utca 34 szám alatti helyiségében tartandó

emlékünnepejére.

Gyertek el minél nagyobb számban, hogy ezekben a napokban, mikor a zsidó nép és a Zsidó állam sorsa forog kockán, egységesen demonstráljunk a cionista eszme mellett.

Beszélni fog: Felix Rosen (Bukarest), Dinu Isac (Bukarest), Ilirs I. (Arad), Bein A. (Szeben), Neufeld Ernő (Kolozsvár).

? MAILLÁNYOK ?

(Dayka Margit, Kun Magda, Gyergay István)

Uránia-mozgóban szerdától.

